

**2009 DÜNYA YÜKSEKÖĞRETİM KONFERANSI:
YÜKSEKÖĞRETİMİN YENİ DİNAMİKLERİ VE TOPLUMSAL DEĞİŞİM VE KALKINMA İÇİN
ARAŞTIRMALAR
(UNESCO, Paris. 05-08 Temmuz 2009)**

SONUÇ BİLDİRGESİ
(08 Temmuz 2009)

GİRİŞ

05-08 Temmuz 2009 tarihleri arasında Paris'teki UNESCO Genel Merkezi'nde düzenlenen Dünya Yüksek Öğretim Konferansı katılımcıları olarak; 1998 Dünya Yüksek Öğretim Konferansı Deklarasyonu ve sonuçlarının ilgili kararlarına uyararak ve altı bölgesel konferansın (Cartagena de Indias, Makao, Dakar, Yeni Delhi, Bükreş ve Kahire) sonuç ve önerileriyle birlikte, "Yükseköğretimin Yeni Dinamikleri ve Toplumsal Değişim ve Kalkınma İçin Araştırmalar" konulu bu Dünya Konferansı'nın tartışma ve sonuçlarını da göz önünde bulundurarak, bu Bildirgeyi kabul etmekteyiz.

Tüm derecelerdeki eğitim için bir kamu hizmeti ve stratejik bir zorunluluk, aynı zamanda araştırma, yenilik ve yaratıcılığın temeli olarak, Yükseköğretim tüm hükümetlerin sorumluluğunda olmalı ve ekonomik olarak da desteklenmelidir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde de vurgulandığı gibi, "yükseköğretim, liyakat temelli olacak şekilde herkes için eşit ulaşılabilirlikte olmalıdır" (26. Madde 1. Paragraf).

Mevcut ekonomik kötüye gidiş, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ve bu ülkelerin kendi arasında erişim ile kalite arasındaki uçurumu genişletebilir ve bu da erişimin zaten sınırlı olduğu ülkelere ek zorluklar getirebilir.

Kapsayıcı ve çok çeşitliliğe dayalı bir bilgi toplumunu inşa etmenin ve araştırma, yenilik ve yaratıcılıkta ilerlemenin temel gücü olarak yükseköğretim, tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar önemli bir hale gelmiştir.

Geride bıraktığımız son on yıl göstermiştir ki, yükseköğretim ve araştırma - Milenyum Kalkınma Hedefleri (MKH) ve Herkes için Eğitim (HİE) de dahil olmak üzere - yoksulluğun ortadan kalkmasına, sürdürülebilir kalkınma ve uluslararası düzeyde kabul görmüş kalkınma hedeflerine ve ilerlemeye katkı sağlamaktadır. Küresel eğitim gündeminin bu gerçekleri yansıtması gerekmektedir.

YÜKSEKÖĞRETİMİN SOSYAL SORUMLULUĞU

1. Bir kamusal hizmet olarak yükseköğretim tüm paydaşların, özellikle de hükümetlerin sorumluluğundadır.

2. Günümüzdeki ve gelecekteki küresel zorluklar karşısında, sosyal, ekonomik, bilimsel ve kültürel boyutları da kapsayan çok boyutlu konulardaki anlayışımızı geliştirme ve bu konulara cevap verebilme becerimizi artırmada, yükseköğretimin sosyal sorumluluğu vardır. Yükseköğretim, toplumu küresel sorunlar, gıda güvenliği, iklim değişimi, su yönetimi, kültürler arası diyalog, yenilenebilir enerji ve halk sağlığı gibi alanlarda küresel anlamda bilinçlendirmede öncü bir role sahip olmalıdır.

3. Yükseköğretim kurumları, kurumsal özerklik ve akademik özgürlük bağlamında yürüttüğü temel işlevler (araştırma, öğretim ve topluma hizmet) aracılığıyla, disiplinler arası boyutu artırmalı ve

sürdürülebilir kalkınma, barış, ve refah ile cinsiyet eşitliğini de içeren insan haklarının gerçekleşmesine katkıda bulunacak olan eleştirel düşünmeyi ve aktif vatandaşlığı teşvik etmelidir.

4. Yükseköğretim sadece günümüzdeki ve gelecekteki dünya için somut beceriler kazandırmakla kalmayıp; barışın inşa edilmesine, insan haklarının korunmasına ve demokrasi değerlerini benimseyecek sorumlu vatandaşların eğitimine de katkı sağlamalıdır.

5. Kurumların farklı görevleri ve performanslarıyla ilgili olarak daha fazla bilgi, açıklık ve şeffaflığa ihtiyaç vardır.

6. Kalite, uygunluk, etkinlik, şeffaflık ve sosyal sorumluluk aracılığıyla kurumsal görevleri tamamlamak için özerklik gereklidir.

ERİŞİM, HAKKANİYET VE KALİTE

7. Geçtiğimiz on yılda erişimi artırmaya ve hakkaniyeti sağlamaya yönelik çok büyük çaba sarf edilmiştir. Bu çaba devam etmelidir. Ancak, erişim tek başına yeterli değildir. Daha yapılacak çok şey vardır. Öğrenenlerin başarısını garantilemek için de çaba gösterilmelidir.

8. Üye Ülkelerin çoğunda erişimi genişletmeye öncelik verilmektedir ve yükseköğretime katılım oranlarının artırılması önemli bir küresel eğilimdir. Yine de, bu konuda büyük farklılıklar sürmekte ve eşitsizliğin önemli bir kaynağı olmaya devam etmektedir. Hükümetler ve kurumlar kadınların tüm derecelerde eğitime erişimlerini, katılımlarını ve başarılarını teşvik etmelidir.

9. Yükseköğretim, erişimi genişletmede hakkaniyet, uygunluk ve kalite hedeflerini eş zamanlı olarak sürdürmelidir. Hakkaniyet, erişime ilişkin basit bir konu değildir –başarılı katılım ve eğitimi tamamlamanın yanı sıra öğrencinin refahının temini de hedeflenmelidir. Uygun mali ve eğitim desteğiyle düşük ekonomik düzeyden ve marjinal topluluklardan gelen öğrencilerin refahının sağlanması da gerekir.

10. Bilgi toplumu, yükseköğretim sistemlerinde birbirinden farklı öğrencilere hitap eden ve farklı kurumlardan oluşan çeşitliliğe ihtiyaç duyar. Devlete ait yükseköğretim kurumlarına ilave olarak, toplumsal hedefleri gözeten özel yükseköğretim kurumlarının da önemli bir rolü vardır.

11. Herkes İçin Eğitim (HEI) hedefini gerçekleştirmedeki becerimiz, dünya çapındaki öğretmen eksikliğini ele almadaki becerimize bağlıdır. Yükseköğretim, çağın bireylerini 21. yüzyılda ihtiyaç duyulan bilgi ve beceriyle donatacak bir müfredatla, hem hizmet öncesi, hem de hizmet içi öğretmen eğitimi yüksek bir seviyeye taşınmalıdır. Bu da, açık ve uzaktan öğretim (AUÖ) ile bilgi ve iletişim teknolojilerini (BİT) de içeren yeni yaklaşımları gerektirmektedir.

12. Pedagojik yaklaşımları geliştirmek için eğitim planlayıcılarını hazırlamak ve araştırma yürütmek de bu amaca hizmet eder.

13. Açık ve Uzaktan Öğretim ve Bilgi İletişim Teknolojileri, özellikle de Açık Öğretim Yazılımları, birçok ülke ve yükseköğretim kurumları tarafından gönüllü olarak paylaşıldığında, kaliteli eğitime erişimde fırsatlar sunacaktır.

14. Bilgi ve İletişim Teknolojileri'nin (BİT) eğitim ve öğretime uygulanması, erişim, kalite ve başarıyı artırmada büyük potansiyele sahiptir. Bilgi ve İletişim Teknolojileri'nin katmış olduğu değer korunması ve güvence altına alınması amacıyla, deneyimleri paylaşmak, politika geliştirmek ve başta bant genişliği olmak üzere altyapıyı güçlendirmek için kurumlar ve hükümetler birlikte çalışmalıdırlar.

15. Yükseköğretim kurumları, eğitim ve öğretim sistemlerini geliştirecek nitelikteki fonksiyonları yerine getirmek için fakültelerindeki öğretim elemanı ve diğer çalışanların eğitimine yatırım yapmalıdır.

16. Bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarına olduğu kadar, aynı zamanda sosyal ve insani bilimler alanlarına da daha fazla önem verilmesi, toplumlarımızın tümü için yaşamsal önemdedir.

17. Bilimsel araştırmaların sonuçları, bilimsel kaynaklara ulaşmada olduğu gibi bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla daha rahat erişilebilir hale getirilmelidir.

18. Yükseköğretim kurumları tarafından verilen eğitim, toplumsal ihtiyaçlara cevap verebilir ve bu ihtiyaçları öngörebilir nitelikte olmalıdır. Buna, yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanılması için araştırmayı teşvik etmek ve mesleki ve teknik eğitim, girişimcilik eğitimi ve yaşam boyu öğrenme programlarının teşvik edilmesi de dahildir.

19. Erişimi genişletmek yükseköğretimin kalitesiyle ilgili sorunlar yaratabilir. Kalite güvencesi, çağdaş yükseköğretimin vazgeçilmez bir işlevidir ve tüm paydaşların sürece dahil olması gereklidir. Kalite, hem kalite güvence sistemlerinin kurulmasını, hem de kurumlar içinde kalite kültürünün teşvik edilmesini gerektirir.

20. Erişimi teşvik eden ve çalışmaların tamamlanması için gereken koşulları yaratan düzenleyici mekanizmalar ve kalite güvence mekanizmaları, yükseköğretim sektörünün tümüne yayılmalıdır.

21. Kalite kriteri, yükseköğretimin tüm hedeflerini; özellikle de öğrencilerin eleştirel ve bağımsız düşünceleri ve yaşam boyu öğrenme kapasitelerini geliştirmelerini yansıtmalı, yenilikçilik ve çeşitliliği teşvik etmelidir. Yükseköğretimde kaliteyi sağlamak için donanımlı, yetenekli, kendini mesleğine adanmış eğitim ve araştırma personelinin cezbedilmesi ve elde tutulmasının öneminin anlaşılmasını gerektirir.

22. Politika ve yatırımlar geniş yelpazede yükseköğretimdeki eğitim ve araştırmayı desteklemelidir. Bu destek sadece üniversitelerle de sınırlı kalmamalı, aynı zamanda yeni ve çeşitli öğrenenlerin hızlı değişen ihtiyaçlarına da cevap verebilir olmalıdır.

23. Bilgi toplumu, yükseköğretim sistemlerinde ve kurumlarında giderek farklılaşan rolleri, araştırma mükemmeliyet ağlarını ve odaklarını, eğitim/öğretimdeki yenilikleri ve topluma hizmette yeni yaklaşımları zorunlu kılmaktadır.

ULUSLARARASI LAŞMA, BÖLGESELLEŞME VE KÜRESELLEŞME

24. Yükseköğretimde uluslararası işbirliği için dayanışma, karşılıklı saygı ve insani değerler ile kültürler

arası diyalogun desteklenmesi temel alınmalı ve bunlar ekonomik krize rağmen teşvik edilmelidir.

25. Dünya çapındaki tüm yükseköğretim kurumlarının gelişmişlik uçurumunu kapatmada sosyal sorumlulukları vardır. Bunu, bilginin sınırların ötesine taşınmasını, özellikle de gelişmekte olan ülkeler lehine artırıp, beyin dolaşımını artırmak için ortak çözümler bulmaya çalışarak ve beyin göçünün olumsuz etkilerini hafifletmeye çalışarak yapmalıdırlar.

26. Uluslararası üniversite ağları ve ortaklıkları bu çözümün bir parçasıdır ve karşılıklı anlayışı ve barış kültürünü güçlendirmeye yardımcı olur.

27. Araştırma, personel ve öğrenci değişimleri alanlarındaki ortaklıklar, uluslararası işbirliğini teşvik etmektedir. Daha geniş tabanlı ve dengeli bir akademik değişimin teşvik edilmesi, çok boyutlu ve çok kültürlü işbirliklerini garantileyen mekanizmalarla bütünleştirilmelidir.

28. Ortaklıklar, ortaklığa dahil olan tüm ülkelerdeki ulusal bilgi kapasitelerinin yaratılmasını pekiştirmelidir. Böylece, yüksek kaliteli araştırmacı kaynaklarının daha fazla çeşitlenmesi ile bölgesel ve küresel düzeyde bilgi üretimi garantilenmiş olur.

29. Yükseköğretimin herkesin yararına olacak şekilde küreselleşmesi için, erişim ve başarıda hakkaniyeti sağlamak, kaliteyi teşvik etmek ve ulusal egemenliğe olduğu kadar kültürel çeşitliliğe de saygı göstermek önemlidir.

30. Küreselleşme, ulusal akreditasyon ve kalite güvence sistemlerinin kurulması ve birbirleri arasındaki ilişkinin teşvik edilmesi gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır.

31. Yükseköğretimin sınır ötesine açık olması; kaliteli eğitim sunduğu, akademik değerleri teşvik ettiği, diyalog ve işbirliğinin temel prensiplerine, karşılıklı anlayışa, insan haklarına, kültürel çeşitliliğe ve milli egemenliğe saygı duyduğu sürece yükseköğretime önemli katkılar sağlayabilmektedir.

32. Sınır-ötesi yükseköğretim aynı zamanda, önüne geçilmesi gereken sahte ve düşük kaliteli yükseköğretim simsarlarına da fırsatlar yaratabilir. Sahte diploma ve dereceler ciddi bir problemdir ve sahte derecelerle mücadele etmek için ulusal ve uluslararası düzeyde çok boyutlu çalışmalara ihtiyaç vardır.

33. Yeni dinamikler yükseköğretim ve araştırmanın görünümünü dönüştürmektedir. Bu dinamikler, tüm dünyadaki yükseköğretim sistemlerinde, özellikle Sahra Altı Afrikası'nda, Gelişmekte olan Küçük Ada Ülkeleri'nde ve diğer Az Gelişmiş Ülkelerde, Güney-Güney ve Kuzey-Güney-Güney işbirliği de dahil olmak üzere, kaliteyi ve sürdürülebilirliği sağlamak için ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde ortaklıklar ve uyumlu eylemler gerektirir.

34. Yeterliliklerin tanınması, kalite güvencesi, yönetim, araştırma ve yenilik gibi alanlarda daha fazla bölgesel işbirliği arzulanmaktadır. Yükseköğretim, eğitim ve araştırmada uluslararası, bölgesel ve ulusal boyutları yansıtmalıdır.

ARAŞTIRMA VE YENİLİK

35. Birçok ülkedeki araştırma ve yenilik için artan finansman ihtiyacı neticesinde, kurumların araştırma ve yenilikleri artırmak için küçük ve orta ölçekli işletmeler ile çok paydaşlı kamu-özel ortaklıkları geliştirerek, yeni yollar arama yoluna gitmeleri gerekmektedir.

36. Bilimin temel alanlarındaki esas araştırma için büyük miktarlarda yatırım gerekliliği ve küresel bilgiyi bölgesel problemler ile ilişkilendirme sorunu yüzünden, temel ve esas araştırma ile uygulamalı araştırma arasında sağlıklı bir dengenin sürekliliğini sağlamak giderek zorlaşmaktadır. Araştırma sistemleri, toplumun hizmetindeki bilimi ve disiplinler arası sistemi desteklemek adına daha esnek bir yapıda düzenlenmelidir.

37. Akademik personelin araştırma yapma ve burs alma fırsatlarına sahip olabilmesi yükseköğretimin kalitesi ve istikameti açısından çok önemlidir. Akademik özgürlük, günümüzün sürekli evrilen ve değişken küresel ortamında korunması gereken bir temel değerdir.

38. Yükseköğretim kurumları nüfusun refahı ile ilgili konulara temas edecek öğretim ve araştırma alanları bulmalı ve bölgesel olarak ilgili bilimsel ve teknolojik gelişmeler için güçlü bir zemin oluşturmalarıdır.

39. Yerel bilgi sistemleri, ortaya çıkan güçlükleri anlamamızı kolaylaştırabilir; yükseköğretim, doğru bilginin paylaşılması ve taşınmasını kolaylaştırmak için toplumlar ve sivil kuruluşlar arasında karşılıklı fayda sağlayan ortaklıklar kurmalıdır.

40. Kaynakların oldukça azaldığı günümüzde paydaşlar yeni buluşlar yapma, elektronik kütüphane kaynakları kullanımını yoğunlaştırma ve eğitim, öğretim ve araştırmanın desteklenmesi için araçlar kullanmaya teşvik edilmektedirler.

AFRİKA'DA YÜKSEKÖĞRETİM

41. 2009 Dünya Yükseköğretim Konferansı, Afrika'da yükseköğretimin yeniden canlandırılmasındaki sorunlar ve fırsatlar konusuna özel bir önem vermiştir. Burada yükseköğretimin yeniden canlandırılması kıtanın kalkınmasında önemli bir araçtır. Afrika yükseköğretimi için ortaya çıkan konulara bu Bildirgede yer verilmiştir.

42. Katılımcılar, Kasım 2008 de gerçekleştirilen Dakar Bölgesel Hazırlık Konferansındaki tavsiyeleri memnuniyetle karşılamışlardır. Burada, özellikle artan kayıt oranları olmak üzere 1998 Dünya Yükseköğretim Konferansından o döneme kadarki gelişmeler ele alınmıştır. Katılımcılar cinsiyet, ırklar arası eşitsizlik, akademik özgürlük, beyin göçü ve mezunların piyasaya yeterince hazırlanamamaları konularındaki sorunlara acil önlemler alınması gerekliliğinin altını çizmişlerdir. Yükseköğretimin, Afrika ülkelerinin politik, sosyal ve ekonomik gerçekleri karşısındaki uygunluğu ve cevap verebilirliğinin kesin olarak sağlanmasına yönelik olarak, Afrika yükseköğretimine yeni dinamikler kazandırılmasının önemini vurgulamışlardır. Bu yeni ivme, Afrika'daki az gelişmişlik ve fakirliğe karşı savaşta izlenecek yolu açabilecektir. Bu durum, geçen on bir yılda hiç olmadığı kadar Afrika'da yükseköğretim ve araştırmaya olan ilgiyi artıracaktır. Afrika'da yükseköğretim, sağlam bir hesap verebilirlik ve güçlü mali ilkeler temelinde iyi bir yönetimi teşvik edecektir.

43. Kaliteli bir Afrika yükseköğretim ve araştırma alanının gelişimi, kurumsal, ulusal, bölgesel uluslararası işbirliği ile hareketlenecektir. Bu nedenle, bu tür işbirliklerinin geliştirilebilmesi için stratejik yönlendirme çalışmaları gerekmektedir. Gelişmiş yükseköğretim sistemleri olan Afrika ülkeleri, sistemleri daha az gelişmiş olan ülkelere yardımcı olmalıdır. Afrika yükseköğretiminin bölgesel entegrasyon için bir araç olmasını sağlamaya çalışmalıyız.

44. Afrika'da yükseköğretimin geliştirilmesi, aynı zamanda bölgesel düzeyde kalite güvence mekanizmasının kurulmasında da önemli bir rol oynayacaktır. Bu bağlamda, Afrika Üniversiteler Birliği'ni, (AAU), UNESCO'nun da desteği ile ulusal ve bölgesel kalite güvencesi sistemleri yönünde girişimde bulunmaya çağırıyoruz. Aynı zamanda, diplomaların ve derecelerin karşılıklı tanınması hakkındaki Arusha Sözleşmesi'nin uygulanmasının sağlanması, Afrika Yükseköğretim Alanında öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliğini artıracaktır. Afrika entegrasyonunu artıracak olan Pan-Afrika Üniversitesi'nin zorunluluğu üzerinde de durulmalıdır.

45. Erişim: Afrika'da yükseköğretim ve araştırmaya giderek artan talebi karşılamak için, araştırma temelli üniversitelerden poli-tekniklere ve diğer teknik okullara kadar değişik yelpazede yükseköğretim kurumu kurulması gerekmektedir. Bunun yanında her bir kurumun farklı öğrenci tipine ve hatta farklı ülke ihtiyaçlarına göre farklı programlarının bulunması gerekmektedir. Bu artan talebin sadece geleneksel yüz yüze öğretim metodu ile karşılanması çok zordur. Açık öğretim, uzaktan öğretim ve bilgisayarlı öğretim, özellikle sürekli yetişkin eğitimi ve öğretmen yetiştirilmesinde başvurulması gereken öğretim şekilleridir.

46. Müfredat uygunluğu: Bazı uzmanlık alanları Afrika ekonomilerinin çeşitliliği için hayati öneme sahiptir, fakat günümüzde hak ettiği ilgiyi görmemektedir. Tarım, doğal kaynakların çıkarılması, çevre, yerel bilgi sistemleri ve enerji bu alanlardan bazılarıdır. Yükseköğretimde bu alanlara odaklanmak, Afrika ekonomilerinin rekabet edebilirliğini geliştirecektir.

47. Finansman: Eğitim bir kamusal maldır, fakat özel sektörün bu alana finansman sağlaması da özendirilmelidir. Yükseköğretim için kamu finansmanını artırmanın yolları aranırken, kamu finansmanının sınırlı olduğu ve bu kadar hızlı gelişen bir sektör için yeterli olamayacağı da göz önünde tutulmalıdır. Başka finans kaynak ve formüllerine, özellikle kamu-özel sektör işbirliğine dayanan modeller bulunmalıdır.

48. Her seviyede öğrencilerin yükseköğretimin yönetiminde söz sahibi olmaları sağlanmalıdır.

49. Katılımcılar, bazı ülke ve kuruluşların Afrika yükseköğretimine vermekte oldukları destekten ötürü memnuniyetlerini dile getirmişlerdir. Başta Kore Cumhuriyeti, Çin ve Hindistan olmak üzere bazı yeni üye ülkeler tarafından yapılan taahhütleri de memnuniyetle karşılamışlardır. Bunun yanında, katılımcılar, Afrika Kalkınma Bankası, Afrika Birliği ve özellikle Afrika Üniversiteler Birliği, Fransızca Konuşan Üniversiteler Ajansı ve Milletler Topluluğu Üniversiteler Birliği olmak üzere üniversite birlikleri tarafından yönetim ve yükseköğretim modelleri üzerine yapılmış olan somut önerileri de takdir etmişlerdir.

50. Katılımcılar UNESCO'nun bu konferansta Afrika'ya vermiş olduğu önemi de memnuniyetle

karşılamaşlardır.

EYLEM ÇAĞRISI: ÜYE DEVLETLER

51. Üye devletler diğer tüm paydaşlarla beraber, sistem düzeyinde ve kurumsal düzeyde stratejiler ve politikalar üretirken aşağıdaki amaçları da göz önünde bulundurmaldırlar.

- a. Kalite ve hakkaniyeti sağlamak ve aynı zamanda hem yükseköğretimde eğitim çeşitliliği, hem de finansman çeşitliliği için yükseköğretime yapılan yatırımı mevcut seviyede korumak veya mümkün olduğu taktirde artırmak;
- b. Artan beklentileri ve sosyal ihtiyaçları karşılamak için yükseköğretim ve araştırmaya yeterli yatırımın yapılmasını sağlamak;
- c. Tüm paydaşların katılımıyla uygun kalite güvence sistemlerini ve düzenleyici çerçeveleri hayata geçirmek;
- d. Öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerini, öğrencilerin sorumlu birer vatandaş olarak eğitilmelerini sağlayabilecekleri yönde arttırmak;
- e. Kadınların yükseköğretime erişimlerini, katılımlarını ve başarılarını güvence altına almak;
- f. İşçiler, fakirler, azınlıklar, özürülüler, göçmenler ve mülteciler gibi yeterince temsil edilmeyen grupların ve diğer korunmasız kişilerin eşit katılımlarını garanti altına almak;
- g. Akademik personelin ve öğrencilerin hareketliliğini desteklerken, beyin göçünü de tersine çevirecek mekanizmaları geliştirmek;
- h. Bölgesel bir yükseköğretim ve araştırma alanının oluşturulmasına destek olacak şekilde yükseköğretimde daha büyük bölgesel işbirliğini desteklemek;
- i. En Az Gelişmiş Ülkeler ile Gelişmekte olan Küçük Ada Ülkeleri'nin küreselleşmenin getirdiği fırsatlardan yararlanabilmelerini ve kendi aralarındaki işbirliğini güçlendirmelerini sağlamak;
- j. Daha esnek giriş yöntemlerinin tanınması ve önceki öğrenimin ve iş tecrübelerinin tanınmasının kolaylaştırılması yoluyla eşitlik, kalite ve başarı hedeflerini takip etmek;
- k. Yükseköğretimde akademik personelin statüsüne ilişkin 1997 Sözleşmesi uyarınca akademik personelin haklarına ve uygun çalışma koşullarına saygı gösterilmesi yoluyla akademik kariyerin çekiciliğini arttırmak;
- l. Akademik hayatta, aktif öğrenci katılımını sağlamak, ifade özgürlüğü ve örgütlenme hakkını garanti altına almak ve gerekli öğrenci hizmetlerini sağlamak;
- m. Sahte derecelere karşı ulusal ve uluslararası çok yönlü eylem planlarıyla mücadele etmek;
- n. Bilimde mükemmeliyeti destekleyen, disiplinler arası ve topluma hizmet eden daha esnek ve planlı araştırma sistemlerini geliştirmek;
- o. Bilgi ve İletişim Teknolojileri'nin tam entegre olmalarını desteklemek ve yükseköğretim artan taleplerinin karşılanması için açık ve uzaktan öğretimleri desteklemek.

EYLEM ÇAĞRISI: UNESCO

52. Evrensel İlköğretim'e ulaşılmasına yönelik olarak kayda değer önemli gelişmeler sağlamak bağlamında, UNESCO gelecek programlarında ve bütçesinde yükseköğretime verdiği önceliği yinelemelidir. Bu önceliği takip ederken UNESCO, 5 fonksiyonu dahilinde (fikir laboratuvarı, uluslararası işbirliği katalizörü, standart oluşturma, kapasite geliştirme ve bilgi paylaşımı) şu hususlara dikkat etmelidir;

- a. Uluslararası kabul görmüş gelişme hedefleriyle ve ulusal/bölgesel ihtiyaçlarla uyumlu olan uzun vadeli, sürdürülebilir yüksek öğretim ve araştırma stratejileri düzenlemek;

b. Yükseköğretim ve araştırma alanlarında diyalog oluşturan ve bilgi ve deneyimlerin paylaşılacağı platformlar sağlamak ve yükseköğretim ve araştırma alanlarında kapasite artırımı için destek olmak;
c. Yükseköğretimde aşağıdaki alanlarda hükümetler ve kurumlara uluslararası ilişkilerde yardımcı olmak:

- Yeterliliklerin tanınması için yeni nesil bölgesel sözleşmelerin ve Yükseköğretim Personelinin Statüsü Hakkındaki 1997 Tavsiyesi standart araçlarının uygulanmasının devam etmesi;

- Gelişmekte olan ülkelerde yükseköğretimde kalite güvencesi kapasite artırımı çalışmalarının devam etmesi;

- Tüm bölgelerde ve özellikle Afrika'da ASAÖE (Sahra Altı Bölgesinde Öğretmen Eğitimi) aracılığıyla öğretmen eğitiminde uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi;

- Herkes için Eğitim (HİE), Milenyum Kalkınma Hedefleri (MKH) ve Birleşmiş Milletler Yıllıkları gibi uluslararası alanda kabul görmüş hedefleri gerçekleştirmek amacıyla kapasite gelişiminin artırılmasına yönelik olarak, mevcut diğer ajanslar ile birlikte UNITWIN Ağları ve UNESCO Başkanlıkları arasında bilgi akışının desteklenmesi;

d. Beyin göçünün olumsuz etkilerine karşı koyacak önlemler geliştirirken, diğer yandan da uluslararası hareketliliğin ve öğrenci ve öğretim elemanı değişimini desteklemek;

e. UNESCO forumlarına öğrenci katılımı artırmak ve küresel öğrenci diyalogunu teşvik etmek;

f. En önemli konuların ve acil eylem önceliklerinin belirlenmesi, eğilimlerin, reformların ve yeni gelişmelerin izlenmesi, bölgesel bütünleşmenin ve akademik işbirliğinin teşvik edilerek, yükseköğretim ve araştırmanın bölgesel alanlarını geliştirilmesi ve bölgesel UNESCO birimlerinin mevcut ağlarla olan işbirliklerini güçlendirilmesi yollarıyla 2009 Dünya Yükseköğretim Konferansının takibini sağlamak;

g. 2009 Dünya Yükseköğretim Konferansı'nın söz ve tavsiyelerden eyleme geçmesi ve etkili şekilde izlenebilmesini temin etmek için, bu işbirliğine, gelişmekte olan ülkelerle ortak olan ve bağışta bulunan diğer bölgelerden ülkeleri de dahil ederek Afrika'da Yükseköğretim için UNESCO-ADEA işbirliğini güçlendirmek ve genişletmek.